

Poängberäkning(CS)

matematiskt sammanvägda mått

ASI Composite score

Poängberäkning (CS)

matematiskt sammanvägda mått

I utvärderings- och forskningssammanhang är behovet av mätnoggrannhet (reliabilitet) och relevans (validitet) mycket stort. McLellan och medarbetare har därför utvecklat en empirisk metod med god reliabilitet och validitet för att kombinera de frågor från varje problemområde där förändring kan påvisas [27]

Dessa sammansatta poängsummor ger generella mått på klientens situation inom varje problemområde inom ASI. Måtten är framtagna genom en matematisk vägningsprocedur. De kan beräknas från ASI-resultaten och rekommenderas således för att mäta förändringar över tid och som indikatorer på behandlingsresultat.

Följande framställning är en förkortad version av den rapport som nämndes ovan. Varje mått är summan av svaren på flera frågor inom ett av ASI-intervjuns livsområden. För att ge varje fråga samma vikt, har varje poängsumma korrigerats för skillnaderna i spridning. Även antalet frågor som ingår i poängsumman har korrigerats. Detta görs matematiskt i två steg.

Varje fråga divideras först med sitt högsta möjliga svarsvärde och därefter med antalet frågor som ingår i poängsumman. Därefter summeras värdena i de individuella frågorna till poängsummor för varje ASI-område. Generellt gäller att ju högre poängtal desto svårare problem inom respektive område.

Ett undantag från denna regel utgör Arbete och försörjning där höga poängtal istället indikerar mindre problem eller frånvaro av problem. Detta korrigeras genom att uttrycka poängsumman som differensen från 1,000. Ett annat problem inom områdena Arbete och försörjning och Rättsliga problem är förekomst av extrema spridningar i svaren på vissa frågor och icke-normala fördelningar. Detta korrigeras vid beräkning av poängsummor genom logaritmtransformationer (naturliga logaritmer).

Poängberäkning för Fysisk hälsa

Frågenumren utan parentes hänvisar till ASI Grund och frågorna inom parentes till ASI Uppföljning.

Värdet för Fysisk hälsa fås genom att slå ihop svaren på tre frågor:

A. *Hur många av de senaste 30 dagarna har du haft problem med din fysiska hälsa?* C10 (C5) divideras med 30, det högsta möjliga svaret.

B. *Hur oroad eller besvärad har du varit för din fysiska hälsa under de senaste 30 dagarna?* C11 (C6)

C. *Hur viktigt är det för dig att få hjälp med din fysiska hälsa?* C12 (C7)

Svaren på ”A–C divideras vardera med 4, högsta möjliga svar. Svaren på A–C divideras sedan med 3.

Formeln blir då: $A/90 + B/12 + C/12$.

Poängberäkning för Arbete och försörjning

Fyra frågor ingår i detta poängtal:

A. *Har du körkort?* D4 (D2) divideras med 1, dvs. högsta möjliga värde.

B. *Har du tillgång till bil?* D4a (D2a) divideras med 1, dvs. högsta möjliga värde.

C. *Hur många av de senaste 30 dagarna har du arbetat?* D9 (D4), divideras med 30, dvs. högsta möjliga värde. Sedan divideras svaren på A–C vardera med 4, totalantalet frågor i poängsumman.

D. *Hur mycket fick du i lön för arbete under de senaste 30 dagarna?* D11 (D5), divideras med 4, dvs. det totala antalet frågor, och sedan med 9, det högsta logaritmvärdet.

Svaren på A–D summeras och subtraheras sedan från 1,000 för att göra poängsumman jämförbar med övriga poängsummor.

Formeln blir då: $1,000 - (A/4 + B/4 + C/120 + \ln D/36)$.

Poängberäkning för Alkohol användning

Sex frågor ingår i beräkningen:

A. *Hur många av de senaste 30 dagarna har du druckit alkohol?* E4 (E3)

B. *Hur många av de senaste 30 dagarna har du druckit till berusning?* E5 (E4)

C. *Hur många av de senaste 30 dagarna har du upplevt alkoholproblem?* Svaren på A–C divideras vart och ett med 30, dvs. antalet dagar, och sedan med 6, totalantalet frågor i poängsumman. E38a (E32)

D. *Hur oroad eller besvärad har du varit under de senaste 30 dagarna för problem med alkohol?* E39a (E33)

E. *Hur viktigt är det för dig nu att få behandling för alkoholproblem?* E40a (E34a)

Svaren på A–E divideras vart och ett med 4, dvs. högsta skattningsvärde och sedan med 6, totala antalet frågor i poängsumman.

F. *Hur mycket pengar har du betalat under de senaste 30 dagarna för alkohol?* E33a (E26a)

Svaren på A–F divideras med 6, dvs. antalet frågor i poängsumman och sedan med 7,3, det högsta logaritmvärdet (naturliga logaritmer).

Formeln blir då: $A/180 + B/180 + C/180 + D/24 + E/24 + \ln F/44$.

Poängberäkning för Narkotika användning

Tolv frågor ingår i beräkningen:

A. *Heroin* E10c (E7)

B. *Metadon* E11c (E8) inklusive *Buprenofin* (maxvärde 30 dagar) E12c och (E9)

C. *Andra opiat/ opiatliknande/ opioider/ smärtstillande* E13c (E10)

D. *Lugnande medel/ sömnmedel* E14c (E11)

E. *Kokain, andra stimulantia* E15c (E12)

F. *Amfetamin/ andra stimulantia* E16c (E13)

G. *Cannabis* E17c (E14)

H. *Hallucinogener* E18 (E15) inklusive *ecstasy* E19c (E16) (maxvärde 30 dagar)

I. *Flera droger per dag* E22c (E19)

J. *Hur många av de senaste 30 dagarna har du upplevt narkotikaproblem?* E38b (E32b)

Svaren på A–J divideras vart och ett med 30, antalet möjliga dagar, och sedan med 12, det totala antalet frågor som ingår i beräkningen.

K. *Hur oroad eller besvärad har du varit under de senaste 30 dagarna för problem med narkotika?* E39b (E33b)

L. *Hur viktigt är det för dig att få behandling för narkotikaproblem?* E40b (E34b)

Svaren på K–L divideras med 4, dvs. högsta möjliga svarspoäng, och sedan med 12, totalantalet frågor.

Formeln blir då: $A/360 + B/360 + C/360 + D/360 + E/360 + F/360 + G/360 + H/360 + I/360 + J/360 + K/48 + L/48$.

Poängberäkning för Rättsliga problem

Fem frågor används för att beräkna denna poängsumma:

A. *Väntar du på åtal, rättegång eller straffpåföljd för brott?* F11 (F10) divideras med 1 och sedan med 5, antalet frågor som ingår i poängsumman.

B. *Hur många dagar av de senaste 30 har du ägnat åt olaglig verksamhet med syfte att skaffa pengar?* F12 (F11) divideras med 5 och sedan med 30, högsta möjliga svar.

C. *Hur oroad eller besvärad har du varit av rättsliga problem eller brottsligt beteende de senaste 30 dagarna?* F15 (F14)

D. *Hur viktigt är det för dig att få hjälp med rättsliga problem eller brottsligt beteende?* F16 (F15)

Svaren på A–D divideras med 5 och sedan med 4, högsta värde på skattnings-skalan.

E. *Har du under de senaste 30 dagarna fått pengar från olaglig verksamhet?* D17 (D11) divideras med 1 och sedan med 5, antalet frågor.

Formeln blir då: $A/5 + B/150 + C/20 + D/20 + E/5$.

Poängberäkning för Familj och umgänge

Fem frågor används för att beräkna detta sammansatta poängtal:

A. *Är du nöjd med denna situation (civilstånd)?* H1b (H1a) omkodas först för att korrigera svarsriktningen på följande sätt:

0 (NEJ) = 2

1 (JA) = 0

2 (BÅDE – OCH) = 1

Detta omkodade svar divideras sedan med 2, det högsta svarsalternativet, och sedan med 5, totalantalet frågor i poängsumman.

B. *Hur många av de senaste 30 dagarna har du haft allvarliga relationsproblem*

med din familj eller anhöriga? H29a (H25a) divideras med 30, det högsta möjliga svaret, och sedan med 5, antalet frågor i poängsumman.

C. *Hur oroad eller besvärad har du varit med familj och umgänge de senaste 30 dagarna?* H30 (H26)

D. *Hur viktigt är det för dig att få hjälp med familj- och umgängesproblem?* H31 (H27) divideras båda med 4, högsta möjliga klientskattning, och

sedan med 5, antalet frågor i poängsumman.

E. *Har du upplevt perioder då du haft stora svårigheter att komma överens med några av följande personer under de senaste 30 dagarna? Mamma? Pappa? Syskon? Partner/maka/make? Egna barn? Annan nära släkting? Nära vänner? Grannar? Arbetskamrater?* H16–H24 (H15–H23). Kvoten, dvs. antalet personer ovan som klienten har haft stora svårigheter att komma överens med, dividerat med totala antalet personkategorier som man svarat ”NEJ” eller ”JA” på. Denna kvot divideras sedan med 5, dvs. det totala antalet frågor som ingår i poängsumman.

Formeln blir då: $A/10 + B/150 + C/20 + D/20 + E\text{-kvot}/5$.

Poängberäkning för Psykisk hälsa

Sammanlagt 11 frågor de senaste 30 dagarna ingår i beräkningen:

A. *Ordinerats läkemedel för något psykiskt eller känslomässigt problem?*

I3 (I2)

B. *Allvarlig depression?* I4 (I3)

C. *Allvarlig ångest eller spänningstillstånd?* I5 (I4)

D. *Svårigheter att förstå, minnas eller koncentrera dig?* I6 (I5)

E. *Hallucinationer?* I7 (I6)

F. *Svårigheter att kontrollera våldsamt beteende?* I8 (I7)

G. *Haft allvarligt menade självmordstankar?* I9 (I8)

H. *Gjort självmordsförsök?* I10 (I9)

Svarsalternativ 2 kodas om till 0 på frågorna B–E och svarsalternativ 2 omkodas till 1 på frågorna F–H. Vart och ett av svaren på dessa frågor divideras

med 1 och sedan med 11, som motsvarar antalet ingående frågor i poängsumman.

I. *Hur många, av de senaste 30 dagarna har du upplevt psykiska eller känslomässiga problem?* I13 (I12) divideras med 30, det maximala svaret, och med 11, totalantalet frågor i poängsumman.

J. *Hur oroad eller besvärad har du varit under de senaste 30 dagarna för din psykiska hälsa?* I14 (I13)

K. *Hur viktigt är det för dig att få hjälp med din psykiska hälsa?* I15 (I14)

Svaren på J–K divideras med 4, den högsta möjliga klientskattningen, och sedan med 11, totalantalet frågor som ingår i poängsumman.

Formeln blir då: $A/11 + B/11 + C/11 + D/11 + E/11 + F/11 + G/11 + H/11 + I/330 + J/44 + K/44$.